

K R O N I K A N A U K O W A

Józef Leszczyński

PIERWSZA KONFERENCJA POŚWIĘCONA KOORDYNACJI BADAŃ NAD DZIEJAMI ŚLĄSKA

Zgodnie z decyzją Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, powierzającą Instytutowi Historycznemu Uniwersytetu Wrocławskiego funkcję koordynatora badań nad historią Śląska, 8 XII 1973 r. odbyła się we Wrocławiu pierwsza konferencja poświęcona koordynacji tych badań. Obok pracowników różnych zainteresowanych historycznymi badaniami śląskoznawczymi jednostek Uniwersytetu Wrocławskiego (Instytut Historyczny, Katedra Archeologii, Katedra Etnografii, Katedra Historii Sztuki, Instytut Historii Państwa i Prawa) wzięli w niej udział przedstawiciele innych wrocławskich i pozawrocławskich uczelni oraz instytutów naukowo-badawczych: Instytutu Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu, Instytutu Ekonomii Politycznej Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu, Instytutu Nauk Społecznych Politechniki Wrocławskiej, Instytutu Ekonomii Politycznej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach, Instytutu Historii PAN i jego Pracowni Atlasu Historycznego, Zakładu Historii Nadodrza Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, Instytutu Śląskiego w Opolu, Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach oraz Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy.

Referat wprowadzający wygłosił prof. S. Michalkiewicz, poddając w nim wnikliwej analizie podjęte w ostatnich latach tematy z zakresu dziejów Śląska. Zwrócił przy tym uwagę na niektóre mankamenty dotychczas realizowanych badań śląskoznawczych (coraz silniej dający znać o sobie zanik prac dotyczących epoki feudalizmu, zacofanie warsztatowe, pomijanie wielu ważnych problemów, które powinny jak najszybciej wejść na warsztat historyków) oraz wysunął szereg propozycji, zmierzających do przezwyciężenia impasu, w jakim się znalazły te badania (sprawniejsza informacja o podejmowanych tematach, powiązanie i włączenie problematyki śląskoznawczej w nurt ogólnopolskich badań historycznych, coraz śmielsze stosowanie techniki komputerowej przy opracowywaniu określonych problemów, zwłaszcza z zakresu historii gospodarczej i społecznej, rozszerzenie możliwości wydawniczych, zdobycie funduszków na bardziej pracochłonne badania itp.).

Następnie wywiązała się ożywiona dyskusja, w której nie tylko rozwinięto problemy zawarte w referacie, ale poruszono też szereg nowych zagadnień, niezwykle istotnych dla przyszłości badań nad historią Śląska. Wszyscy dyskutanci byli zgodni co do potrzeby periodycznego sporządzania zestawień aktualnie podejmowanych tematów z zakresu dziejów Śląska i rozsyłania ich do wszystkich ośrodków zajmujących się problematyką śląskoznawczą. Postulowali przy tym opracowanie precyzyjnych kryteriów, według których powinny być typowane materiały do tych zestawień (prof. A. Galos, doc. F. Hawranek, doc. I. Pawłowski, prof. J. Demel,

doc. Z. Boras). Największe wątpliwości budziła sprawa zamieszczania w zestawieniach drobnych przyczynków. Wysuwano natomiast postulat uwzględniania w nich prac o szerszej tematyce, poruszających również problematykę śląską (prof. A. Galos). Za celowe uznano wreszcie sporządzenie rejestru prac magisterskich poświęconych historii Śląska (doc. I. Pawłowski, prof. J. Demel), a także nawiązanie ściślejszej współpracy z dyrekcjami poszczególnych archiwów na terenie Śląska, ponieważ są one najlepiej zorientowane w podejmowanych przez historyków tematach śląskoznawczych (doc. W. Korta). Niektórzy dyskutanci w swych wystąpieniach uzupełnili w istotny sposób przesłany uczestnikom konferencji wykaz aktualnie podjętych tematów z zakresu historii Śląska o prace prowadzone w macierzystych placówkach naukowych (doc. B. Gediga, doc. J. Janczak, dr J. Kociszewski).

Znaczne różnice zdań zarysowały się natomiast, gdy chodzi o drugi obok informacji element pojęcia koordynacji — inspirowanie badań. I tak prof. A. Galos ocenił dość pesymistycznie możliwości Instytutu Historycznego w tym zakresie. Nie ma on bowiem podstaw prawnych do narzucania swych koncepcji badań nad dziejami Śląska innym placówkom naukowo-dydaktycznym i naukowo-badawczym. Jedynie przy dobrowolnej, lojalnej współpracy tych placówek konferencje koordynacyjne mogłyby odegrać — Jego zdaniem — pozytywną rolę w kształtowaniu programu historycznych badań śląskoznawczych. Dlatego konferencje takie powinny być organizowane co roku lub co dwa lata. Podobną opinię wyraził doc. F. Hawranek, stwierdzając, że konferencje koordynacyjne powinny stać się forum wymiany poglądów na najważniejsze zagadnienia historii Śląska oraz giełdą pomysłów badawczych. Tu też winno się sygnalizować problemy, których opracowanie wymaga zespolenia wysiłków kilku placówek zajmujących się historią Śląska.

Nie negując wagi sprawnego i dokładnego informowania zainteresowanych placówek o podjętych tematach śląskoznawczych, doc. W. Wrześniński za najważniejsze zadanie konferencji koordynacyjnych uznał inspirowanie badań. Mimo bowiem wzrostu liczby publikacji widać wyraźnie spadek zainteresowań badawczych, i to we wszystkich dziedzinach historii Śląska. W rezultacie wzrasta dysproporcja między śląskoznawczymi badaniami historycznymi w Polsce a w NRF. Zjawisko to występuje nie tylko w zakresie historii średniowiecza i późnego feudalizmu, ale nawet i dziejów najnowszych. U źródeł tego impasu czy wręcz kryzysu, w jakim znalazły się polskie badania nad historią Śląska, leży — zdaniem doc. W. Wrześnińskiego — uprawianie u nas mikrografii, unikanie problemów istotnych. Dlatego zakładając dobrą wolę wszystkich zajmujących się historią Śląska instytucji, konferencje koordynacyjne powinny zająć się typowaniem głównych problemów badawczych do realizowania, zwłaszcza tych, które wchodzi w skład ogólnopolskich problemów węzłowych.

Jeszcze mocniej spadek zainteresowania historią Śląska podkreślił w swym wystąpieniu prof. J. Gierowski, wiążąc go z systematycznym zmniejszaniem się rangi badań śląskoznawczych w polskiej nauce historycznej. Ten brak zainteresowania, wywołany ciasnym regionalizmem badań śląskoznawczych, był główną przyczyną wyrzeczenia się przez Polską Akademię Nauk Zakładu Historii Śląska, pociągnięcia błędnego, bo pogłębiającego jeszcze istniejący kryzys. Aby ten kryzys przezwyciężyć, należy — zdaniem prof. J. Gierowskiego — problematykę śląską powiązać z historią całej Polski, a także Europy środkowej, skupić się na problemach węzłowych, które wniosą istotny wkład w badania ogólnopolskie. Mówca zwrócił przy tym szczególną uwagę na niedostatek badań nad historią kultury i historią społeczną Śląska (z wyjątkiem dziejów klasy robotniczej). Dalej powiedział, że chodzi także o to, by prace poświęcone historii Śląska były tak pisane, by nada-

wały się do czytania i przyciągały czytelników; dotąd bowiem krąg ich odbiorców jest niezwykle wąski. Na zakończenie dał wyraz przekonaniu, że na Uniwersytecie Wrocławskim, mającym tak piękne tradycje i ogromne zasługi w rozwijaniu badań nad historią Śląska, spoczywa obowiązek pokierowania tymi badaniami, nadania im takiej rangi, na jaką zasługują.

Tezy zawarte w głosie dyskusyjnym prof. J. Gierowskiego w pełni poparł, w istotny sposób uzupełnił i rozszerzył prof. W. Czapliński. Za konieczne uznał On zajęcie się pełną przeszłością Śląska, a nie tylko dziejami jego polskiej ludności. tropieniem śladów polskości w jego zgermanizowanych częściach, a także badanie historii Śląska, w powiązaniu z całym regionem Europy środkowej, nie wyłączając z tego i Polski. Apelował o pisanie wielkich syntez, takich jak oczekiwana praca prof. K. Orzechowskiego o historii sejmu śląskiego, o zajęcie się przez zawodowych historyków historią kościoła, bo jeśli oni tego nie robią, wyręczą ich księża, a ci nie potrafią tego zrobić dobrze, o zainicjowanie prac mówiących o tym, jak na Śląsku przyjmowano i oceniano wydarzenia w Rzeczypospolitej, o wydanie wreszcie w przekładach polskich tak kapitalnych źródeł, jak *Księga henrykowska* lub *Pamiętnik* H. Schweinichena. Podobnie jak prof. R. Heck, postulował również opracowanie historii historiografii śląskiej, która by nie tylko zestawiała, ale i oceniła dotychczasowy dorobek, w szczególności zaś to, co z tego dorobku jest warte zachowania, a co należy odrzucić. Takie krytyczne zestawienie pozwoliłoby też wytypować białe plamy w naszej znajomości dziejów Śląska (postulat ten poparł również doc. I. Pawłowski).

Prof. J. Demel stwierdził, że w przyszłych badaniach należy się skupić na stosunkach Śląska z ziemiami ościennymi, wyjaśnić, w jakiej mierze Śląsk był łącznikiem między ziemiami centralnymi Polski a Europą środkową i zachodnią w zakresie przekazywania idei, form życia, kultury materialnej i duchowej. Doc. W. Korta pesymistycznie ocenił możliwości rozwoju mediewistyki śląskiej. Choć w naszej znajomości historii średniowiecznej Śląska niemało jest jeszcze białych plam, choć wiele obowiązujących dotychczas tez czeka na rewizję, brakuje kadry do zajęcia się tą problematyką. Młodzież bowiem wyraźnie stroni od mediewistyki.

Mgr T. Gumiński postulował podjęcie tematów z zakresu historii kościoła, dziejów wojskowości oraz biografistyki śląskiej, a także historii związków między Śląskiem a innymi ziemiami Polski. Następnie stwierdził, że badania nad historią lokalną są na Śląsku szczególnie zaniedbane, że żadne miasto na Dolnym Śląsku nie ma polskiej monografii naukowej, nawet monografia Wrocławia jest nie dokończona. Słabe zainteresowanie historią Śląska wynika — Jego zdaniem — z braku prac na tematy najbardziej interesujące przeciętnego czytelnika, tj. dziejów regionalnych i historii po 1945 r. Szczególnie ważne jest opracowanie historii poszczególnych miast po 1945 r. Jest to zdanie zupełnie wykonalne, choćby siłami licznych przecież amatorów, byleby zawodowi historycy opracowali wzorowy konspekt takiej monografii. Uzupełniając wypowiedź mgra T. Gumińskiego, mgr A. Bojakowski stwierdził, że czytelników takich monografii należy szukać przede wszystkim wśród młodzieży szkolnej. Postulował również wydawanie wypisów źródłowych dostosowanych do użytku szkolnego oraz wkładek regionalnych do podręczników historii.

Podsumowując dyskusję, niżej podpisany skonstatował, że w zakresie koordynacji badań nad dziejami Śląska przed Instytutem Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego stoją dwa podstawowe zadania: 1. dostarczanie możliwie pełnej informacji o podejmowanych tematach śląskoznawczych oraz 2. inspirowanie badań w tej dziedzinie. Jeśli chodzi o pierwsze zagadnienie, Instytut ten będzie przysyłać co pół roku do poszczególnych ośrodków dokładną informację o podejmowanych

tematach. Zostaną też opracowane w miarę precyzyjne kryteria zaszeregowania poszczególnych prac do określonych grup. Informacja zostanie dodatkowo wzbogacona o takie dane, jak termin podjęcia i zakończenia danej pracy, wydawnictwo, w którym będzie ona drukowana, i termin druku. Rolę inspiratorską w ustalaniu tematyki badań śląskoznawczych winien spełniać nie tyle sam Instytut, ile organizowane przezeń konferencje z udziałem przedstawicieli (najlepiej kierownictw) wszystkich zainteresowanych placówek naukowych. Konferencje takie będą się odbywały corocznie, a głównym punktem ich programu będą referaty oceniające stan i potrzeby badań nad jakimś większym okresem historii Śląska bądź węzłowym problemem. Pozwoli to na ujawnienie białych plam w naszej znajomości przeszłości Śląska oraz wytypowanie zagadnień, którymi historycy powinni się zająć w pierwszej kolejności. O opracowanie takich referatów Instytut będzie się zwracał do najwybitniejszych specjalistów w danej dziedzinie historii Śląska bez względu na to, gdzie są zatrudnieni.

Realizacja tych zadań zależy nie tylko od naszego Instytutu, ale także, a może przede wszystkim, od pozostałych placówek prowadzących historyczne badania śląskoznawcze. Instytut liczy więc na ich dobrą wolę i lojalną współpracę. Chodzi przecież o cel nadrzędny — o przywrócenie badaniom nad dziejami Śląska dawnego blasku i wysokiej rangi w historiografii polskiej.

R o m a n H e c k

POSIEDZENIE POLSKO-CZECHOSŁOWACKIEJ KOMISJI HISTORYCZNEJ W BRATYSŁAWIE

W dniach 11—12 XII 1973 r. odbyło się w Bratysławie tradycyjne doroczne posiedzenie Polsko-Czechosłowackiej Komisji Historycznej. Sekcji Czechosłowackiej Komisji przewodniczył akademik M. Gosiorovský, profesor Uniwersytetu im. J. A. Komenskigo w Bratysławie, a sekcji polskiej akademik prof. dr G. Labuda z Poznania. Spotkanie bratysławskie zamykało cykl zebrań dyskusyjnych Komisji poświęconych problematyce rozwoju narodowego Czechów, Słowaków i Polaków od czasów wczesnego feudalizmu do współczesności. Tym razem zajmowano się zagadnieniami epoki socjalizmu. Wprowadzenie do dyskusji stanowiły cztery referaty.

W pierwszym z tych referatów, zatytułowanym *Przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960*, doc. H. Jędruszczakowa (Warszawa) podzieliła analizowany przez siebie okres na trzy etapy: odbudowy (1945—1949), początków industrializacji (1950—1956) i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego (1957—1960), wskazując na najbardziej istotne cechy przemian gospodarczych i społecznych charakterystyczne dla każdego z nich i dla całego okresu. Obok zjawisk z dziedziny gospodarki i struktury społecznej opisała również problemy świadomości, obyczajów i kultury życia codziennego. Ponieważ Autorka ze względu na chorobę nie przyjechała do Bratysławy, jej referat odczytał zebrany dr W. Balcerak (Warszawa).

Drugi z referatów opracowany i przedstawiony przez prof. M. Gosiorovskiego *Doformowanie się narodu słowackiego w latach 1944—1970* wykazał, że dopiero w epoce socjalizmu Słowacy mogli rozwinąć się w pełny naród współczesny, z właściwą dla innych narodów strukturą społeczną, kulturą i życiem politycznym. Autor naszkicował bardzo dokładnie i rzetelnie ewolucję poglądów komunistów słowackich i czeskich na kwestię narodową w Czechosłowacji od 1918 r. do czasów współczesnych.

Z kolei kandydat nauk L. Slezák (Brno) wystąpił z referatem *Rozwój struktury narodowościowej w Czesko-Słowackiej Republice Socjalistycznej po drugiej wojnie światowej*. W świetle niezwykle interesujących danych statystycznych zacytowanych przez referenta okazuje się, że narodem najbardziej młodym, o największym przyroście, na terenie państwa czechosłowackiego są Słowacy, za nimi zaś następują Węgrzy i Czeši. Natomiast typowy dla współczesnej epoki proces starzenia się przebiega najszybciej u słabszych liczebnie mniejszości narodowych: Niemców, Ukraińców i Polaków. Jednocześnie właśnie dla tychże mniejszości charakterystyczny jest wysoki odsetek małżeństw mieszanych, zawieranych z partnerami innych narodowości, wynoszący np. u Polaków w ostatnich latach znacznie ponad 50% ogółu zawieranych małżeństw. Autor uważa ową dobrowolną asymilację małych mniejszości, jaka odbywa się obecnie w Czechosłowacji przy pełnym zachowaniu ich praw narodowych, za zjawisko postępowe.

Ostatni referat, przygotowany przez kandydata nauk M. Barnovskiego (Bratysława) *Przemiany ekonomiczne i społeczne w epoce budownictwa socjalistycznego w Słowacji*, wykazał olbrzymią dynamikę rozwoju słowackiej części państwa czechosłowackiego, wyrażającą się nie tylko w bezwzględnym wzroście produkcji i zatrudnienia poza rolnictwem, ale także w powiększeniu się udziału Słowacji w wytwarzaniu dochodu narodowego Republiki z 19% w 1948 do 27% w 1970 r.

W dyskusji nad referatami prof. P. Ratkoš (Bratysława) poruszył sprawę masowej emigracji niemieckiej z Czechosłowacji pod koniec II wojny światowej, jeszcze przed wyzwoleniem kraju przez Armię Radziecką. Omówił też znaczenie gigantycznej „rewolucji mieszkaniowej”, jaka dokonana została w socjalistycznej Słowacji. Prof. J. Chlebowczyk (Katowice) wskazał m. in. na dużą wagę problemu chłopo-robotników we współczesnej Słowacji oraz na rolę ideologii wspólnoty słowiańskiej w rozbudzeniu ruchu narodowego szeregu narodów słowiańskich Europy środkowej i południowej. Prof. F. Ryszka (Warszawa) omówił obszernie kwestię współzycia narodów wspólnoty socjalistycznej w Europie, a zwłaszcza ich wzajemnego zbliżenia, upodabniania się środowiska, w którym żyją, i zachowań ludzkich oraz wytwarzania się poczucia wspólnej więzi, przy którym w całej swojej hemisferze obywatele poszczególnych państw czują się w innych krajach niemal jak u siebie w domu, znacznie lepiej i swobodniej niż gdziekolwiek indziej poza obrębem tej wspólnoty. Natomiast doc. M. Hroch (Praga) zajął się szerokim zasięgiem świadomości narodowej współczesnych narodów socjalistycznych Europy środkowej, tłumacząc to zjawisko dużą homogenicznością ludności naszych krajów, przy której jednakowo odczuwane doświadczenia łączą wszystkich obywateli, wyrabiając w nich przekonanie o wspólnocie interesów całych społeczeństw, a dawne zanikające podziały klasowe tracą na znaczeniu.

Dr L. Slezák postulował podjęcie badań nad położeniem Słowaków w Czechach i Czechów w Słowacji, a w szczególności nad ich świadomością narodową i procesami asymilacji. Prof. Roman Heck (Wrocław) przedstawił niektóre problemy formowania się więzi społecznej wśród ludności polskich ziem zachodnich i północnych oraz roli historyków w umacnianiu tejże więzi i przedstawianiu tradycji regionalnych owych ziem. Dr W. Balcerak omówił elementy postępu i demokratyzacji w polskiej świadomości społecznej w okresie międzywojennym, które ułatwiły olbrzymie zmiany, jakie zaszły następnie w tym zakresie w Polsce socjalistycznej.

Prof. H. Słabek (Warszawa) poświęcił obszernie wystąpienie dyskusyjne współczesnej wsi polskiej. Wskazał na wywołane reformą rolną spłaszczenie struktury społecznej ludności wiejskiej. Stwierdził istnienie elementów socjalistycznych na

wsi, także poza PGR-ami i spółdzielniami produkcyjnymi przejawiających się we wspólnym posiadaniu maszyn i wspólnym organizowaniu produkcji. Na zakończenie podkreślił, że ludność wiejska w Polsce pracuje dla całego społeczeństwa socjalistycznego w sposób, jaki w naszych obecnych warunkach wydaje się najbardziej właściwy. Prof. M. Gosiorovský omawiając problemy bieżącego współżycia Czechów i Słowaków wyraził zdanie, że federacja, która stanowi istotny postęp i przełom, wszystkiego automatycznie nie rozwiązuje, że potrzebna jest dobra wola i wzajemna życzliwość na co dzień, zresztą we współżyciu obu narodów szeroko występujące.

Dr M. Barnovský omówił specyfikę reformy rolnej w Słowacji, w czasie której znaczna ilość ziemi przechodziła bezpośrednio do sektora socjalistycznego, do państwowych gospodarstw rolnych i spółdzielni produkcyjnych. Naświetlił też niektóre trudności gospodarze Czechosłowacji w latach 1958—1965 wywołane przez zbyt optymistyczną ocenę rzeczywistości gospodarczo-społecznej i nierealne planowanie. Prof. G. Labuda jako ostatni z dyskutantów stwierdził, że cykl posiedzeń Komisji poświęconych problematyce rozwoju narodów polskiego, czeskiego i słowackiego był owocny i przyczynił się do powstania szeregu opracowań, z których część została już opublikowana. Podkreślił też, że tematy poruszane należy uznać za społecznie pozytywne. Zadaniem nauki jest wytyczanie nowych dróg rozwoju narodów w oparciu o metodę materializmu dialektycznego, która pozwala wydobyć z ich historii oraz idei, narodu wszystko to, co służy dalszemu postępowi ludzkości.

Na posiedzeniu organizacyjnym Komisji omówiono przebieg współpracy akademickich instytutów historycznych Polski i Czechosłowacji oraz wyższych uczelni w obu krajach. Poinformowano się o planowanych publikacjach historycznych. M. in. w Czechosłowacji ma ukazać się w 1975 r. przygotowana zespołowo *Historia Polski*. W Polsce natomiast przygotowuje się tłumaczenie *Historii Pragi* J. Janáčka. Wiele uwagi poświęcono rozwijającej się pomyślnie współpracy archiwistów. Podniesiono przy tym fakt, że archiwiści zebrali wielką ilość informacji na temat bohemików w Polsce i poloników w Czechosłowacji, z których jednak historycy korzystają w bardzo skromnych rozmiarach. Omówiono przebieg uroczystości kopernikowskich w Czechosłowacji. Ustalono, że tematem posiedzenia Komisji w 1974 r. będzie zagadnienie migracji w Europie Środkowej w XIX i XX w. Na lata następne planuje się zorganizowanie kilkuletniego cyklu posiedzeń poświęconych historiografii i świadomości historycznej w Polsce, Czechach i Słowacji w ciągu dziejów.

Zgodnie z tradycją dla uczestników obrad urządzono wycieczkę naukową. Zwiedzili oni zamek Červený Kameň i pobliskie miasto Modra. Posiedzenie Komisji należy uznać za udaną i pozytywną imprezę naukową.

Lech A. Tyszkiewicz

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WROCŁAWSKIEGO TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW HISTORII W 1973 ROKU

W ubiegłym roku odeszli z szeregów Towarzystwa znany historyk i działacz społeczno-polityczny na Śląsku, zmarły w styczniu doc. dr Roman Lutman, oraz dr Leokadia Matusik, która zginęła na początku lutego w tragicznym wypadku.

Na Walnym Zgromadzeniu członków WTMH w dniu 2 III 1973 r. dokonano podsumowania i krytycznej analizy osiągnięć Towarzystwa w poprzednim roku oraz powołano nowe władze. Na stanowisko prezesa wybrano prof. A. Galosa,

a wiceprezesami zostali doc. K. Fiedor i Dyrektor Archiwum Wojewódzkiego mgr A. Kowalikowa. W skład Zarządu weszli: dr A. Basak, dr I. Czachorowska, prof. M. Haisig, prof. R. Heck, mgr M. Kaczmarek, doc. W. Korta, doc. Z. Kwaśny, prof. S. Michalkiewicz, mgr M. Onyszkiewicz, dr A. Skowrońska, mgr J. Swońkiewicz, dr J. Sydor — skarbnik, dr L. Tyszkiewicz — sekretarz oraz mgr A. Wróbel. Wybrano też Komisję Rewizyjną w składzie: prof. J. Demel — przewodniczący oraz mgr J. Dudek i dr A. Ładomirski — członkowie. Ponadto od stycznia 1973 r. nastąpiły pewne zmiany w zespole redakcji „Śląskiego Kwartalnika Historycznego Sobótka”. Członkami Kolegium Redakcyjnego zostali prof. A. Galos i doc. Z. Kwaśny, a sekretarzem technicznym Redakcji dr R. Gelles.

Nowe władze Towarzystwa, po ukonstytuowaniu się, kierowały jego pracami, które jak zwykle szły w trzech kierunkach: odczytowym, wydawniczym i popularyzacyjnym. W zakresie działalności odczytowej odbyło się 9 posiedzeń z tyłomaż odczytami obejmującymi szeroki zakres tematyczny historii oraz problemów metodycznych tak badawczych, jak i dotyczących nauczania historii w szkołach. Szczegółowo tematyka tych posiedzeń przedstawia się następująco:

1. K. Fiedor, *Trzecia Rzesza w opinii zagranicznej (1933—1939)* — 26 I.
2. G. Labuda, *Stosunki publicznoprawne Polski z Niemcami w XII wieku* — 23 II.
3. R. Heck, *Śląsk a Polska, Czechy i Rzesza w średniowieczu* (Odczyt recenzyjny dotyczący książki G. von Gravert-Maya, *Das staatsrechtliche Verhältnis Schlesiens zu Polen, Böhmen und das Reich während des Mittelalters*) — 23 III.
4. A. Ajnenkiel, *Parlamentaryzm polski dwudziestolecia międzywojennego* — 27 IV.
5. R. Heck i W. Wrzesiński, Odczyt recenzyjny z książki K. Popiołka *Historia Śląska* (z udziałem autora) — 11 V.
6. H. Zieliński, *O problemach rewizji podręczników historii w NRF* — 1 VI.
7. C. Popisteanu (Rumunia), *Dymitr Cantemir i jego epoka* — 25 X.
8. A. Galos, *Pruski ugodowiec czy agent francuski* — Franciszek Morawski — 9 XI.
9. S. Michalkiewicz, *Kierunki badań nad historią Śląska* — 14 XII.

W ramach działalności wydawniczej ukazały się drukiem 4 zeszyty „Śląskiego Kwartalnika Historycznego Sobótka” w objętości 50 arkuszy oraz jeden podwójny zeszyt *Bibliografii historii Śląska* (za lata 1970—1971) w objętości 20 arkuszy.

Towarzystwo prowadzi szeroką wymianę swoich publikacji z krajowymi i zagranicznymi placówkami naukowymi. Otrzymujemy w ten sposób setki cennych wydawnictw, udostępnianych następnie, po zakupieniu ich przez Bibliotekę Instytutu Historycznego, zainteresowanym badaniami i studiami historycznymi czytelnikom.

Z działalności popularyzacyjnej wymienić należy Wieczór kopernikowski zorganizowany 26 II 1973 r. wspólnie z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego oraz wiele prelekcji na różne tematy historyczne, szczególnie poświęcone M. Kopernikowi i działalności Komisji Edukacji Narodowej, wygłoszonych przez członków WTMH, a organizowanych przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Dolnośląskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne (dawne Dolnośląskie Towarzystwo Oświatowe) oraz Towarzystwo Miłośników Wrocławia i inne tego typu instytucje.

Przy Zarządzie działa kierowana przez doc. K. Fiedora Sekcja Dydaktyczna, przejawiająca dużą aktywność.